

Referat

Mødedato: 26. marts 2026

Mødetidspunkt: 15-18

Mødested: Multisalen

Mødeleder: Lars Mogensen

Referent: Mads Hjulmann Mølgård

Mødedeltagere: Lars Mogensen (forperson)
Stine Isaksen (næstforperson)
Steffen Drejer (KMNU)
Jakob Svendsen (KMNU)
Laura Bjerre Jordans (Dalgas/Skovdyrkerne)
Erik Kolding (Friluftsrådet)
Ove Pedersen (Friluftsrådet)
John Hansen (Danmarks Naturfredningsforening)
Kirsten Marie (Dansk Ornitologisk Forening)
Uffe Strandby (Naturstyrelsen)
Jeppe Bo Nielsen, Visit Aarhus (Viborg)
Claus Bo Andreassen (Business Viborg)
Tage Toft (Danmarks Jægerforbund)
Jakob Adler (LandboForeningenMidtjylland)
Jakob Gade (LandboForeningenMidtjylland)
Peter Christiansen (Vandværkerne)
Jan Bugge (Dansk Jægerforbund)
John Kjærsgaard (VD)
Søren Krabbe (VD)
Jeanne Mikkelsen (VD)
Vibeke Rabæk (VD)
Dagmar Hald Buksti (VK, oplægsholder)
Kristin Emilie Engerstrøm (VK, oplægsholder)
Thomas Møller Schmidt (VK)
Tina Haislund Guldberg (VK)
Mads Hjulmann Mølgård (VK, referent)

Afbud: Natja Hedegaard Gram

Teknik & Miljø
Natur og Vand

Dato: 13-04-2026

Sagsnr.: 26/497
Sagsbehandler: vpmhju

Det Grønne Råd og følgegruppe for grøn trepart 2026

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden
2. Oplæg vedr. status om midtjyske motorvej ved Vejdirektoratet
3. Status vedr. 10 årsgennemgang af beskyttet natur ved biolog Dagmar Buksti, Viborg Kommune

4. *Oplæg vedr. udpegning af natur i kommuneplantillæg om det åbne land ved biolog Dagmar Hald Buksti og planlægger Kristin Emilie Engerstrøm, Viborg Kommune*
5. *Grøn Trepert – kort status i Viborg Kommune*
6. *Planlægning af temadrøftelse om vedvarende energi ved Claus Bo Andreasen (se vedhæftede udkast)*
7. *Planlægge fælles ekskursion 20. august*
8. *Gensidig orientering om aktuelle relevante emner*
9. *Evt. og punkter til næste møde*

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

Dagsorden blev godkendt.

Punkt 2: Oplæg vedr. status om midtjyske motorvej ved Vejdirektoratet

Se vedhæftede oplæg.

John Kjærsgaard starter med at introducere sig selv og Vejdirektoratet (herefter forkortet som VD). Han gør opmærksom på, at der er begrænsninger på, hvad VD kan udtale sig om, indtil der er en ny regering på plads.

Folketinget vedtog i juni 2021 infrastrukturplan 2035. Historikken for infrastrukturplanen blev gennemgået. Motorvejen er en del af infrastrukturplanen. Der er afsat 5 milliarder til projektet.

Faser for gennemførelse af projekter i VD blev fremlagt. Der er et tæt samarbejde med kommunerne. VD har været i dialog med lodsejere på motorvejsstrækningen, og er ved at gennemgå feedback derfra.

Anlægsloven blev vedtaget i december 2025, og der er nu gang i detailprojektering. Det forventes, at VD kan gå videre med detailbesigtigelse i 2027.

Erstatningsnatur skal etableres 2 år inden eksisterende natur påvirkes. Etablering af erstatningsnatur forventes begyndt i 2028. Anlægsarbejde forventes opstartet i 2029.

Vibeke Rahbek, VD fortalte herefter mere om miljø og naturspørgsmål i forhold til projektet:

Traceet for motorvejen er lagt med hensyn til natur og fortidsminder. For at mindske påvirkning af fauna, laves der faunapassager.

Der etableres erstatningsvandhuller for padder, som compensation for vandhuller der fjernes i anlægsarbejdet. Samet set etableres mere natur (§3), end der fjernes. Krav om udlægning af erstatningsnatur (areal) afhænger af kvaliteten af den natur, der fjernes.

Der har været fokus på flagermus, da de er strengt beskyttede, og da der findes kalkgruber i nærheden af motorvejen. Steder med potentiale for flagermus undersøges før arbejde udføres.

Vejvand afledes via bassiner (rensedamme) inden udledning eller nedsivning. Bassinerne har en vandrensende funktion. Det er vurderet (miljøkonsekvensvurdering), at der ikke vil være en negativ konsekvens for drikkevand som følge af motorvejens etablering.

Jeanne Norre Mikkelsen, VD fortalte om ekspropriationsprocessen:

Ekspropriationskommissionen er uafhængig af VD.

Ekspropriation sker i 2 trin:

- linjebesigtigelse (beliggenhed af motorvejen og tilslutningsanlæg)
- detailbesigtigelse, ca. 1 år efter (placering af f.eks. adgangsveje og bassiner).

Ekspropriationskommissionen inviterer berørte til et møde, hvor der er mulighed for at komme med bemærkninger til ekspropriation.

Der spørges ind til, hvor langt væk man kan købe erstatningsnatur. Der svares, at det afhænger af naturtypen. Mose kan f.eks. være svær at finde i nærheden, da det afhænger af naturlig hydrologi, og man kan derfor være nødt til at søge længere væk.

Det bemærkes, at motorvejen er planlagt etableret over to store grundvandsmagasiner og spørges ind til, hvilken form for oprensning og opsamling der sker med overfladevand fra vejen. Der svares, at det har en rensende effekt, at vandet afledes via et regnvandsbassin. Tunge stoffer nedfælder til bundfald, og mange andre stoffer omsættes naturligt med tiden.

Der uddybes om bufferzonerne ved faunapassager: Det er urørte zoner, som skal gøre det attraktivt for faunaen at bruge passagen.

Der bliver spurgt, om VD kan arbejde sammen med kommunen, om at etablere erstatningsnatur, hvis nu kommunen f.eks. har et oplagt stykke natur? Der svares, at der er håb om, at der kan være samarbejde.

Der bliver spurgt ind til mikroplast fra motorvejen, hvortil det svares, at regnvandsbassiner også er påvist at have en god effekt der.

Der bliver spurgt, om jordejere får mulighed for at sælge jord, som bliver pålagt servitut? Der svares nej, men der vil blive givet erstatninger, ud fra hvor store gene, det påfører jordejeren.

Hvor lang levetid har et regnvandsbassin? Der svares, at hvis det bliver vedligeholdt, kan det i teorien holde for evigt.

Motorvejen kommer til at gå hen over nogle af Danmarks begrænsede grusdepoter. Er der taget højde for det? Der svares, at der ikke er lagt beslag på flere råstofdepoter end nødvendigt.

Punkt 3 og 4: Status vedr. 10 årsgennemgang af beskyttet natur samt udpegning af natur i kommuneplantillæg om det åbne land

Se vedhæftede oplæg.

Viborg kommune har gennemgået 75% af den registrerede beskyttede natur i kommunen. Gennemgangen er primært foretaget vha. luftfotos.

Der blev spurgt til, om der er mulighed for at udnytte nye teknologier som f.eks. droneoverflyvning til at kortlægge natur. Der svares, at der er spændende potentiale i ny teknologi, men foreløbigt er det teknologi, som kan bidrage til at løse ekstra opgaver smart. Forvaltningen afprøver løbende digitale muligheder.

Udover den natur der er beskyttet i henhold til lovgivningen, er der mulighed for at udpege "andre beskyttede naturområder" i kommuneplanen. Der kan f.eks. findes stor naturværdi og biodiversitet i områder, som lovgivningsmæssigt ikke er beskyttet natur. Derudover ved vi, at naturværdi stiger, jo flere arealer med god natur eller højt naturpotentiale, der ligger i nærhed af hinanden.

Der blev nævnt følgende arealer, som kunne være oplagte at kigge nærmere på:

- §25 natur (klitfredede arealer)
- Læbælter og markveje
- Grusgrave

Det blev pointeret, at grundlaget for registreringen måske ikke er god nok, da mange arealer ikke har været besigtiget i mange år. Det bemærkes i den forbindelse, at det er til alles fordel, at kortene bliver opdaterede. Det giver bl.a. SGAV et bedre grundlag til at uddele de korrekte tilskud til landmænd.

Der blev spurgt til, hvor mange flere §3-arealer en gennemgang med luftfoto giver anledning til. Det svares, at det er noget der sker løbende, og at der i den forbindelse registreres nye arealer. Det pointeres i den forbindelse, at der ikke er tale om ny natur, men eksisterende natur, som ikke er blevet registreret på kort. Derfor har det stadig været beskyttet, da det er den faktiske tilstand som beskytter - ikke selve kortregistreringen. Der er ikke kommet mere natur, men vi er blevet bedre til at registrere det, så det fremgår af kortene.

Der bliver spurgt til, hvad vi skal med udpegningen? Der svares, at det er en obligatorisk opgave. Udpegningen skal bare opdateres. Dertil giver et opdateret kortgrundlag bedre forudsætninger for at være på forkant med planlægning i relation til beskyttet natur.

Jakob Gade spørger: Hvis der opstår §3-natur ved et landbrug, kan det påvirke landbruget fremtidsmuligheder. Kan man ikke flytte naturen ved erstatningsnatur, som det Vejdirektoratet laver? Dagmar svarer: Det er som udgangspunkt ikke muligt at flytte beskyttet natur på samme måde, da det forudsætter, at formålet kan udløse dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. I forbindelse med et husdyrbrug, vil der være tale om private/jordbrugsmæssige interesser, som ikke kan udløse dispensation. I forhold til husdyrbrug er der ofte fokus på den type natur omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, der kaldes "kategori 3 natur" i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (ammoniakfølsom natur). Her er det ikke naturbeskyttelsesloven, der regulerer.

Ad 5) Grøn Trepert – kort status i Viborg Kommune

Status for Grøn trepart blev gennemgået.

Opgaven i 2026 er som følger:

- Der skal følges op på de aftaler, der er lavet i de lokale treparter.
- Vi skal sikre, at vi får realiseret de projekter, som er i omlægningsplanerne. Der skal fuld fart på lavbunds- og vådområdeprojekter.
- Det er vigtigt med fortsat løbende lodsejerinddragelse og orientering.
- Der skal sikres koordinering på tværs af kommunerne.

VK er i fuld gang med treparten og projekter. Selv om VK er godt i gang, er der en stor opgave forude. Det er en stor og vanskelig opgave der skal løftes på få år, men vi gør alt, hvad vi kan.

I oplandet til Randers fjord er halvdelen af de planlagte projekter igangsat. I Limfjorden er der 58 projekter, hvoraf 32 af projekterne ikke er igangsat.

Der er også andre projekter i gang ud over lavbundsprojekterne, som dog fylder langt hovedparten. Der er både naturprojekter, skovrejsning og drikkevandsbeskyttelse. Byrådet har f.eks. afsat midler til at forbedre Viborg søerne.

Der bliver spurgt, om man ikke kan tage Karup Å ind i Tastum Sø signaturprojektet? Der svares, at der er opmærksomhed på potentielle synergier og overlap.

Jakob Gade pointerer, at landbruget bakker op om treparten. Han mener, det er kvælstofreguleringen, der er et problem. Der blev givet udtryk for frustration, idet der er eksempler på, at landbruget rammes så hårdt, at landmændene ikke kan være med, selv hvis de vil.

Vandrammedirektivet skulle have etableret god økologisk tilstand i 2015, med mulighed for at udskyde til 2027: Derfor arbejdes der både med arealomlægning og kvælstofaftale i Aftale om et Grønt Danmark.

Ad 6) Planlægning af temamøde om vedvarende energi ved Claus Bo Andreasen

Baggrund for ønsket om en temadrøftelse blev gennemgået. Udkast til program er udsendt sammen med dagsorden.

Det blev aftalt, at der er arbejdes videre med en temadrøftelse med udgangspunkt i udkast til program og tidligere drøftelser i Det Grønne Råd. I vil modtage invitation separat.

Ad 7) Planlægning af fælles ekskursion 20. august

Forslag til emner:

Rekreativ brug af naturen – eksempler på hvordan der kan tages hensyn til forskellige brugergrupper.

Grundvand og drikkevand er politisk relevant lige nu. Måske der skulle laves en ekskursion med Energi Viborg Vand, og høre deres tanker om muligheder i forhold til emnet. Evt. i kombination med en tur til Tastum Sø (signaturprojekt).

Ad 8) Gensidig orientering om aktuelle relevante emner

Lars Mogensen gav en orientering om udvalgets arbejde – herunder i forhold til status på VE-projekter.

Erik Kolding gav en orientering om CO₂ lagringsprojekt i Skive Kommune.

Uffe Strandby bemærkede, at der er et behov for, at der kommer mere information ud, så folk bedre forstår den grønne trepart. Særligt i de områder, som skal lægge jord og nærmiljø til. Naturstyrelsen arbejder med konkrete forslag til at forbedrede information og kommunikation til lokale.

Tage Toft informerer om Viborg Jægerråds temaaften om vildtvenlig høst og biodiversitet for landmænd. Afholdes på Asmild Kloster Landbrugsskole d. 28. april, kl. 19:00 – 21:30. Invitation er tidligere udsendt.

Ad 9) Evt. og punkter til næste møde

Teknisk Udvalg skal på deres næste møde behandle igangsætning af arbejdet med at udarbejde en træstrategi. Emnet tages op i Det Grønne Råd på næste møde.